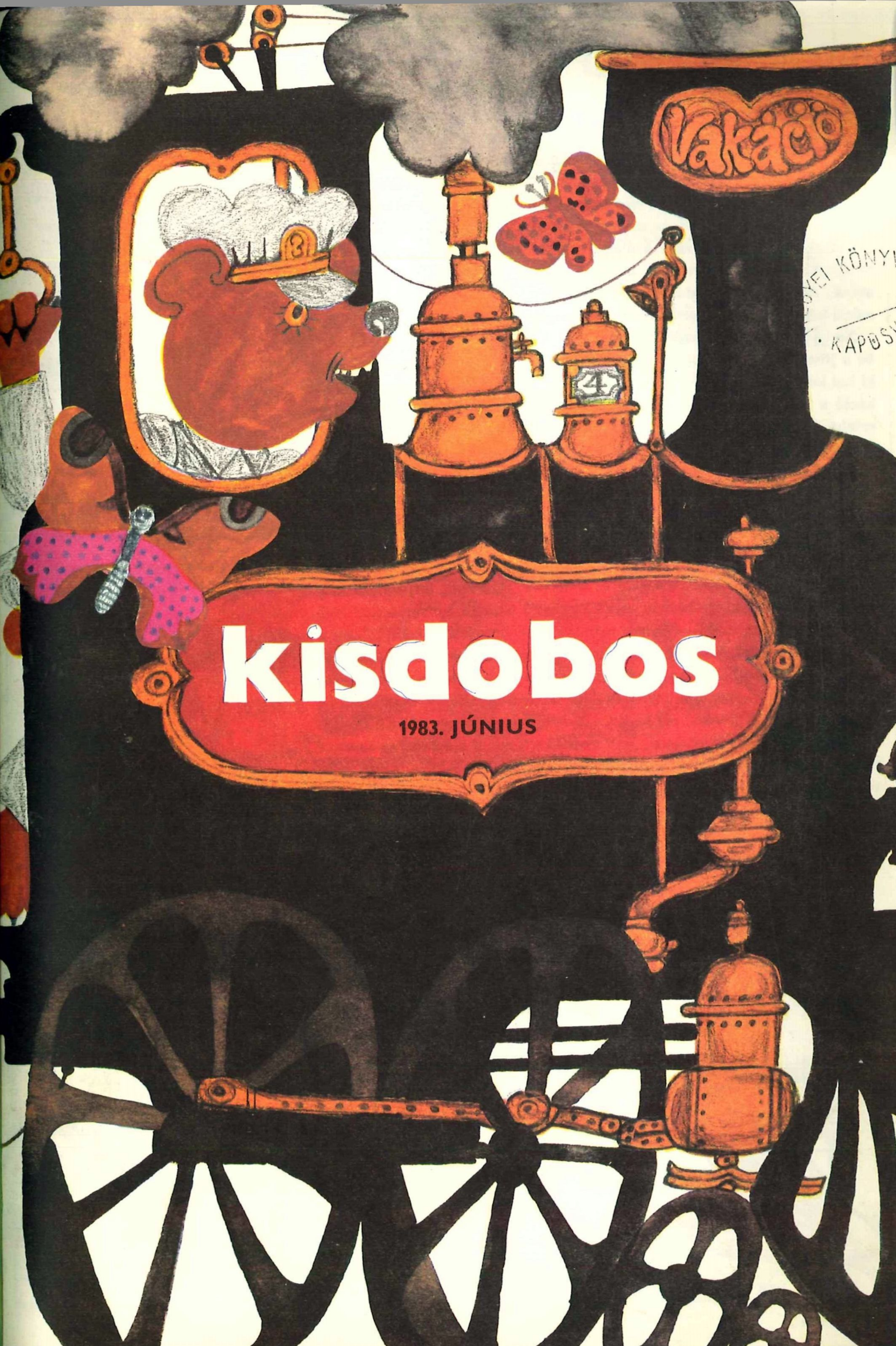
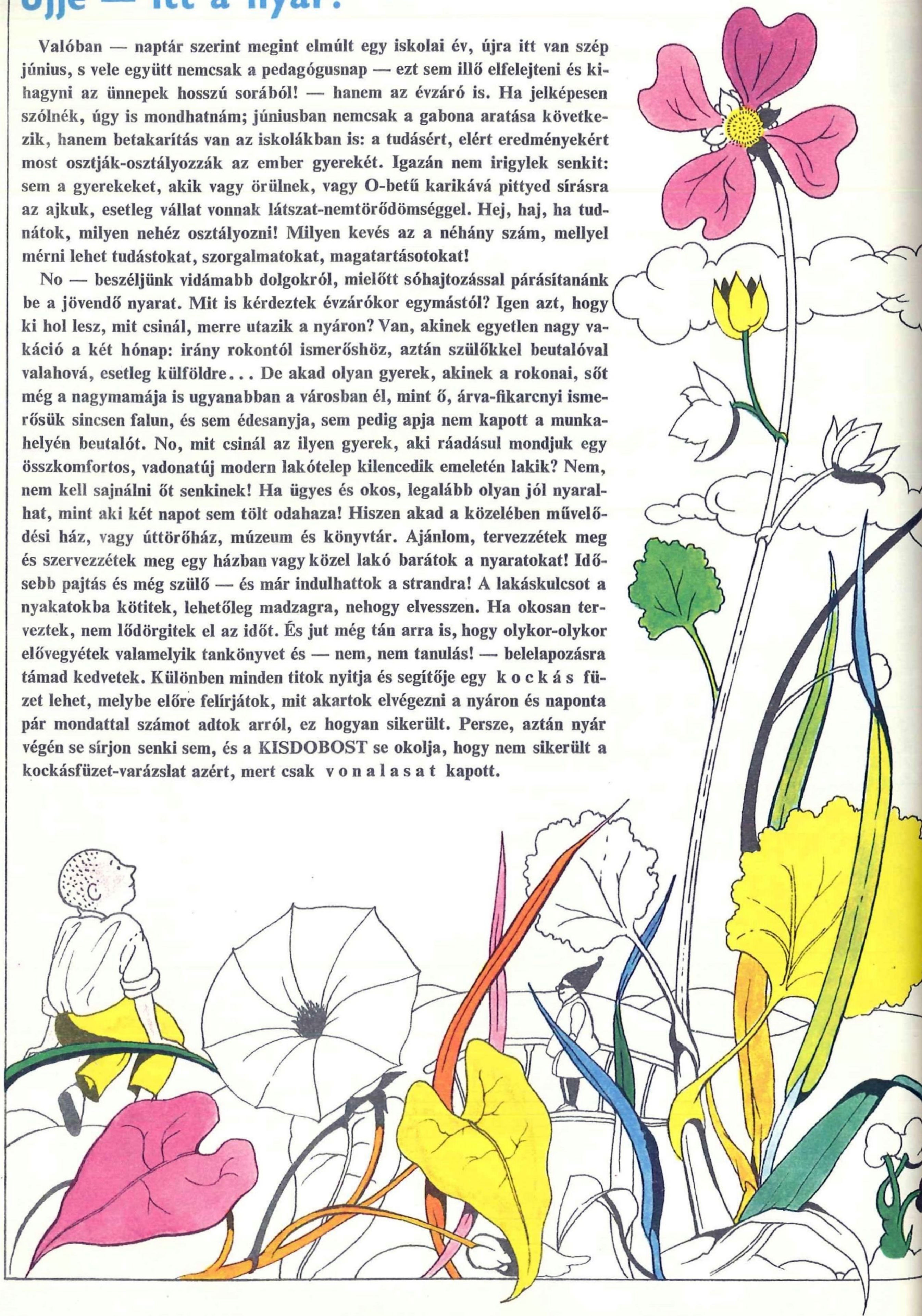

Vakáció
4
kisdobos
1983. JÚNIUS

Ujjé — itt a nyár!

Valóban — naptár szerint megint elmúlt egy iskolai év, újra itt van szép június, s vele együtt nemcsak a pedagógusnap — ezt sem illő elfelejteni és kihagyni az ünnepek hosszú sorából! — hanem az évzáró is. Ha jelképesen szólnék, úgy is mondhatnám; júniusban nemcsak a gabona aratása következik, hanem betakarítás van az iskolákban is: a tudásért, elért eredményekért most osztják-osztályozzák az ember gyerekét. Igazán nem irigylek senkit: sem a gyerekeket, akik vagy örülnek, vagy O-betű karikává pittyed sírásra az ajkuk, esetleg vállat vonnak látszat-nemtörődömséggel. Hej, haj, ha tudnátok, milyen nehéz osztályozni! Milyen kevés az a néhány szám, mellyel mérni lehet tudástokat, szorgalmatokat, magatartásotokat!

No — beszéljünk vidámabb dolgokról, mielőtt sóhajtozással párásítanánk be a jövendő nyarat. Mit is kérdeztek évzárókor egymástól? Igen azt, hogy ki hol lesz, mit csinál, merre utazik a nyáron? Van, akinek egyetlen nagy vakáció a két hónap: irány rokontól ismerőshöz, aztán szülőkkel beutalóval valahová, esetleg külföldre... De akad olyan gyerek, akinek a rokonai, sőt még a nagymamája is ugyanabban a városban él, mint ő, árva-fikarcnyi ismerősük sincsen falun, és sem édesanyja, sem pedig apja nem kapott a munkahelyén beutalót. No, mit csinál az ilyen gyerek, aki ráadásul mondjuk egy összkomfortos, vadonatúj modern lakótelep kilencedik emeletén lakik? Nem, nem kell sajnálni őt senkinek! Ha ügyes és okos, legalább olyan jól nyaralhat, mint aki két napot sem töltött odahaza! Hiszen akad a közelében művelődési ház, vagy úttörőház, múzeum és könyvtár. Ajánlom, tervezzétek meg és szervezzétek meg egy házban vagy közel lakó barátok a nyaratokat! Idősebb pajtás és még szülő — és már indulhattok a strandra! A lakáskulcsot a nyakatokba kötitek, lehetőleg madzagra, nehogy elvesszen. Ha okosan terveztek, nem lődörgitek el az időt. És jut még tán arra is, hogy olykor-olykor elővegyétek valamelyik tankönyvet és — nem, nem tanulás! — belelapozásra támad kedvetek. Különben minden titok nyitja és segítője egy kockás füzet lehet, melybe előre felírjátok, mit akartok elvégezni a nyáron és naponta pár mondattal számot adtok arról, ez hogyan sikerült. Persze, aztán nyár végén se sírjon senki sem, és a KISDOBOST se okolja, hogy nem sikerült a kockásfüzet-varázslat azért, mert csak vonalasat kapott.

Áprily Lajos versei

Fűmagot vetettem

A vád:
Hogy elhenyéltem ezt a szép napot!

A védelem:
Nem teljesen: vetettem fűmagot,
Pár szép nap és a sűrű mag kikel,
eső belőle pázsitot nevel,
árnyékot vetnek rá a kerti fák,
jönnek hűsét kívánó unokák,
terítenek a gyepre szőnyeget,
elfekszenek a szőnyegen hanyatt,
foszolva-lengő felhőcskék alatt,
s nézik a mesemondó, mély eget.

A rím

Hazája álom és titok,
szem-nem-legelte pázsitok.

Egyszer csak itt van s mint kis ér,
csilingel és kisér, kisér.

S fürtös csengő lesz: hangpatak,
amelybe új csengés szakad.

Mentát locsol, szirmot sodor
és illatos lesz, mint a bor.

És mámoros lesz, partot ont,
kurjongató, vidám bolond.

A mély felé örvénnyel ás,
hogy belenézni: kábulás.

A fényen tündökölve fut
és fényes tündérvölgybe jut.

S tó lesz, virágot úsztató,
habnyugtató és tiszta tó.

Nem ás, nem ont és nem kering —
csak ring s a lelkem benne ring.

Békés Rozi rajzai

5+1

Joó Katalin

Öt nap apuval, – a hatodik a ráadás!

VI. fejezet

mellyel nem ér véget történetünk – inkább egy másik kezdődik, de erről inkább máskor szólunk

Amilyen nehezen aludt el a társaság az esti zöldvendéglős — Bartha elvtárs képviselős — lakóbizottsági — Hurtyák uras látogatás után, pontosan olyan nehezen ébredtek.

Mindegy — tíz órára így is ragyogott a lakás.

Apu a bevásárlásból még virágot is hozott.

— Ha majd parkőrséget is szervezünk — magyarázta Juszuf, lesz ott egy sarkunk, ahol vágni meg, szednivaló virágot nevelünk. Innen mindenki akkor és annyit visz, amennyivel szépíti az otthonát, vagy meglepetést szerez valakinek!

Apa pártolta a gondolatot. Igen — lassanként mindenki rájön arra, hogy a frissen takarított szoba is úgy szép igazán, ha virág van az asztalon. Persze nem befőttesüvegben, hanem szép kerámia vagy népi mázas vázában.

— Pipi anyukája eltörte egyszer a kristályvázájukat — mondta Pistván, s mindjárt hozzátette, hogy ezért inkább legyen befőttesüvegben a virág, mivel arra nem kell annyira vigyázni.

— De nem is szép! — torkolta le Juszuf. Azt is hozzátette, hogy a kisgyerekek általában ügyetlenek, ezért tetszik néki jobban a befőttesüveg.

— A Pipi anyukája nem kisgyerek — sivalkodott Pistván, mert nem akarta tudomásul venni, hogy a bátyja őróla beszél.

Apa lecsót főzött.

A másik adag este elfogyott az utolsó karika kolbászig.

Még sört is hozott, meg traubit, s a hűtőben tartotta hűsen.

A szobákat befüggönyözték. Anyu frottírköntösét meg a Sirr-Surr párt előkészítették.

Csodálatos rend volt.

Csucsu fölé parányi sátrat raktak.

— Apu — merengett Juszuf — tulajdonképpen Csucsunak köszönhetjük, hogy ilyen szépen összejött a ház!

Együttesen felidézték, milyen volt az a nap — úgy tűnt nem öt nappal ezelőtt, hanem százhúsz esztendeje történt —, amikor Bőciéknél kitelt Csucsu becsülete, és a malacka megsértődve elrohant világgá.

Csucsu minden héten másik gyereknél lesz, más szeretgeti, gondozza, és ahogy körbejár, minden házbeli gyerek kicsit a gazdájává válik. Megismerik Csucsut, a tulajdonságait, azt, hogy két lábra állva várja a répát, és hogy a nokedlit nagyon szereti. Móni még naplót is vezet róla, persze a közös tapasztalatokról.

Mennyi minden történt ezen a héten!

Még strandolni is voltak, a Dagályban, és lám, Móni életének első igazi úszása is ehhez a naphoz kötődik.

És az a csodálatos kirándulás héven, buszon, hajón! Aztán a szakadék-mászás és Móni aranyos nagypapája a szalonnasütő nyársakkal! Meg Marianna kishúga, meg a szakadékot mászni nem akaró örökké aggódó anyukája! Aztán az ezerjófű, mely annyi betegséget gyógyít!

Az elmúlt napok koronája: a PINCEZUG A TIZEDIK EMELETEN — mely soha többé nem lesz szárító, hanem csodálatos mesekastély, ahonnan messzire ellátni, át a Dunán, a hegyekre, s ahol lehet titkokat tartani, s ahol a lányokat a kedves, subát ajándékozó nagymama hímezni, meg horgolni tanítja, a fiúkat meg Juszuf papája és Bőci bácsi faragni, barkácsolni!

Igazán gyorsan múlt az a hét!

Juszufnak kicsit össze is szorult a torka tőle. Mert Anyu nélkül múlt el.

Sokat gondoltak rá, azért férfiasan megvallva valahogy mégiscsak elboldogultak nélküle. Lám, még ki is mosták a ruhát Apuval. Most meg filctollal fehér papírra ír valamit Apu:

A KILENCEDIK EMELETI SZÁRÍTÓBAN KLUBSZOBÁT RENDEZÜNK BE. KÉRJÜK A T. LAKÓTÁRSAKAT, HOGY FÖLÖSLEGES BÚTORDARABJAIKKAL SEGÍTSÉK BERENDEZNI! A HÁZ LAKÓBIZOTTSÁGA ÉS A KLUBBIZOTTSÁG, melynek tagjai közt gyeses anyukák, úttörők és kisdobosok is vannak, névszerint: ..... és következett a felsorolás, Marianna anyukája, Bőci bácsi, Móni nagypapája, Apu, Móni, Marianna, Pipi, Bőci — és Juszuf alig hitt a szemének — a saját neve is ott szerepelt!

— De én, én, én... — motyogta — aztán felkiáltott:

— Apu, gyorsan tegyük ki a kapu alá! Hadd várja ez is ott Anyut! Ez lesz majd az igazi, a roppant nagy meglepetés!

Pistván lustán ballagott hozzájuk:

— Mikor indulunk? Mikor jön az a repülőgép? Nekem azt mondta egyszer valaki, hogy a fejünk fölött folyosó van és a berlini gép ott jár ... mi az, hogy folyosó? ..

— Légifolyosó — mondta Apu, s elmagyarázta, hogy a gépek sem repülhetnek össze-vissza, s van légi kresz is.

— Égi kresz, égi kresz — kiabált Pistván — és azon járt az atyaúristen, a Bartha képviselő elvtárs bácsi.

Juszuf alig bírt vele.

Nézték az órát. Közben apa valóban feltette a táblát, aztán szépen felöltöztek.

— Ugye fagyizunk, hiszen olyan korán van még! — mondta Juszuf. Apu elgondolkodott.

— Édes gyermekem, Anyu nem mondta, mikor jön, melyik géppel?

Juszuf nem emlékezett.

Hisz olyan gyorsan jött az a berlini hívás, épp takarítás közben!

— Mert — folytatta Apu — több gép is jön naponta. Várjatok, felhívom a repülőteret!

Tárcsázott.

Újra kezdte.

A szám foglaltat jelzett.

Amikor felvették, azt mondta egy udvarias hang, hogy „Adom az információt".

És akkor, azt mondta a telefon, hogy:

— Tui, tui, tui...

Anyu frottírköntöse meglebbent.

Alatta Sirr-Surr, a papucspár elindult már.

*

Aztán csengettek.

— Biztosan Bőci-bácsi a plakát miatt — vélte Juszuf és sarkig tárta az ajtót.

Apu még mindig a telefonnál ült.

Pistván Csucsut babusgatta az erkélyen.

A sarkigtárt ajtóban ott állt Anyu.

Szép volt, és nevetett, a haja a válláig ért.

A kezében kockás sportszatyor volt.

— Ez új — villant át Juszuf fején.

Aztán felüvöltött, majdnem indián módra, így:

— Hiiiiiiiiijjjj! Anyuuuuuuu! Anyu!!!

Erre Apu is ott termett, meg Pistván.

A kicsi azt kiabálta, hogy:

— Anyu a Csucsu miatt sikerült a klub, és a szakadékban is voltunk, szalonnát sütöttünk, Móni tud már úszni és finom lecsónk van, neked főztük, jaj anyu!

Itt elfogyott a szusza.

Aput engedte szóhoz jutni.

De Apu nem szólt semmit, csak átölelte Anyut, meg kivette a kezéből a szatyrot és terelgette befelé.

Anyu szeme csillogott.

Gyors mozdulattal ledobta a cipőjét, rohant kezet mosni.

Lábán Sirr-Surrékkal, a frottírba bújva azt mondta:

— De jó itthon gyerekek!

Aztán az erkélyen észrevette Csucsut és felnevetett:

— Gyerekkoromban volt nekem is egy tengeri malackám, de nem tartottam rendben, apám megharagudott és miközben szidott engem, a malacka megszökött, nyilván megsértődött.

Pistván szája „ó" alakúra kerekedett:

— De hiszen a Bőciéknél is így történt!

Juszuf meg azt mondta:

— Lehet, hogy minden tengeri malaccal előfordul ilyesmi?

Anyu ezt már nem hallotta, mert rámolta a bőröndöt, meg a sportszatyrot, s kinek-kinek osztogatta a Berlinből hozottakat.

* *

Odakint alkonyodott.

A kapu alatt a plakátot meglebbentette a huzat.

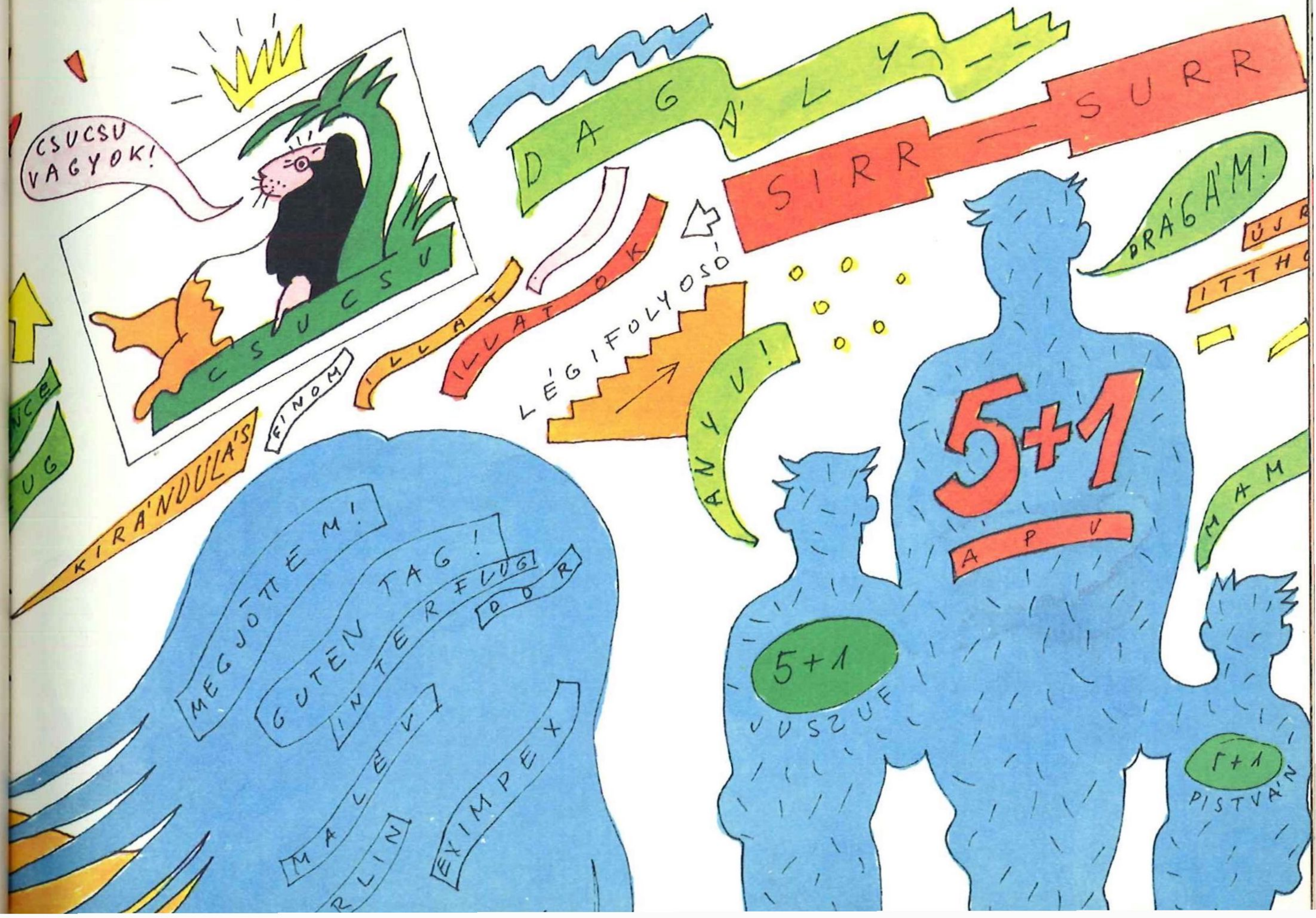
Bőci apukája éppen azt beszélte lent a szomszéd házbéli lakóbizottság vezetőjével, hogy nem járja, ne csak egy helyen rendezzenek be ilyen okos, mindenre használható szárítót, hanem ahol csak lehet.

Nem azért, mert a képviselőjük ezt helyesli, s mert az is lehet, hogy a televízió megnézi őket.

Nem, nem azért — hanem mert kell. Gyeses anyukának, kisgyereknek, nagyobbaknak, barkácsoló apukáknak.

Egyszóval — mindenkinek.

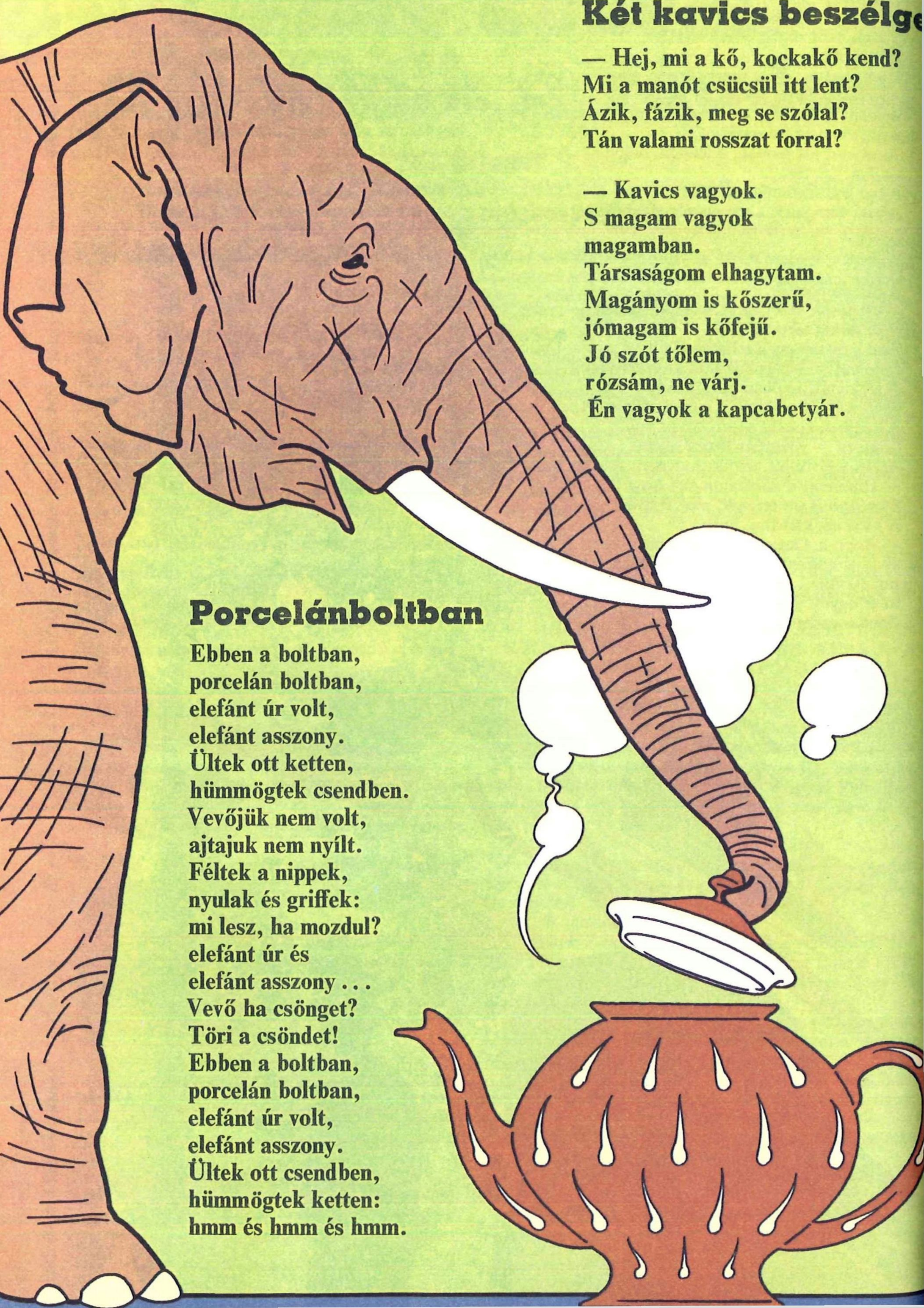
Érdekes, az arra lépkedő gondnok, Hurtyák úr ugyancsak nagyot bólogatott erre a megállapításra!

Két kavics beszélge

— Hej, mi a kő, kockakő kend?
Mi a manót csücsül itt lent?
Ázik, fázik, meg se szólal?
Tán valami rosszat forral?

— Kavics vagyok.
S magam vagyok
magamban.
Társaságom elhagytam.
Magányom is kőszerű,
jómagam is kőfejű.
Jó szót tőlem,
rózsám, ne várj.
Én vagyok a kapcabetyár.

Porcelánboltban

Ebben a boltban,
porcelán boltban,
elefánt úr volt,
elefánt asszony.
Ültek ott ketten,
hümmögtek csendben.
Vevőjük nem volt,
ajtajuk nem nyílt.
Féltek a nippek,
nyulak és griffek:
mi lesz, ha mozdul?
elefánt úr és
elefánt asszony . . .
Vevő ha csönget?
Töri a csöndet!
Ebben a boltban,
porcelán boltban,
elefánt úr volt,
elefánt asszony.
Ültek ott csendben,
hümmögtek ketten:
hmm és hmm és hmm.

Simai Mihály

A gyurgyalag dicsérete

Barátom, György eleget
leste a gyurgyalagot;

égen amint lebegett,
épp ahol Gyurka lakott.

Kéklett az égi meder,
szivárványlott a madár;

szelte puhán a szelet
— csodálta György eleget...

Hallotta György eleget
szólni a gyurgyalagot:

a gyöngyös gyurr-gyurrokat,
a pöttyös purr-purrokat
zengte utána legott,

s nyárvégre György remekül
megtanult — gyurgyalagul.

Most, ha erdőre ered,
most, ha mezőn gyalogol,

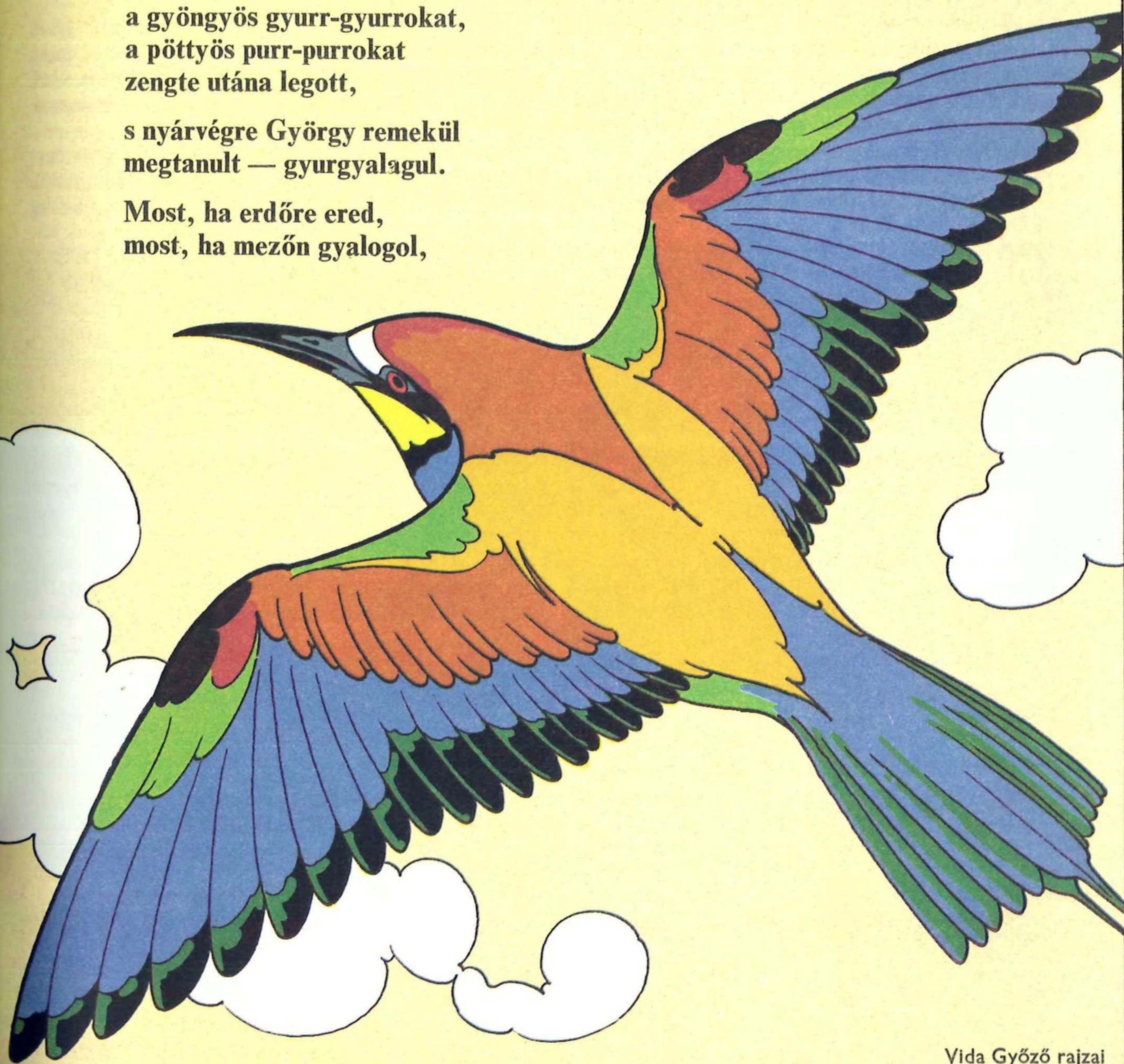
nem szól e Györke gyerek
másként, csak gyurgyalagul.

Nótáját fújva fülel
Gyöngyösi Gyurr-gyurika...

...s fészkéből visszafelel
gyurgyalagék gyereke:

„Gyerr, Gyuri, gyurr, Gyuri úr,
dombon a nap ha kigyúl,

víg, aki szállani mer;
gyurr, Gyuri, gyurr, Gyuri — gyer!”

Vida Győző rajzai

Dani már régebben elhatározta, hogy autó-parkolóőr lesz, majd ha megnő. Az ablakuk alatt a téren volt az autóparkoló. Jön a sok szép autó egymás után, és mindenki szótfogad. Oda állnak, ahová az őr mutatja. És az őr még kis cédulákat is tűz az autók ablakára — ez tetszik Daninak legjobban. Főleg ezért választja ezt a foglalkozást majd.

Addig is, amíg megnő, gyakorolja egy kicsit. Főleg Kakukk Márti miatt. Kakukk szintén másodikos, csak sajnos a bé-osztályba jár. Viszont a bölcsődében minden reggel találkoznak. Dani elkíséri anyut, amikor Hugót viszi oda. Kakukk Márti is elkíséri a saját anyukáját, és hozzák a kis-Kakukkot. Még más csecsemőket is hoznak, felviszik őket a bölcsődébe. A kocsik meg lenn maradnak a kapu alatt. Dani ezekre tűzgéli a kis cédulákat, amit számolás órán használnak különben.

— Én itt vagyok parkolóőr — mondta Kakukk Mártinak; az meg csak csodálkozott nagyon.

Attól kezdve együtt mennek iskolába a bölcsődétől. És útközben kiolvassák az áruház kirakatát. Igaz, csak Márti olvassa, Dani csak áll mellette és unatkozik. Ugyan kit érdekelnek az olyan szavak, hogy turmixgép, meg zsúrasztal, és valódi nutria. Mártit érdeklik — hát ráhagyja.

Egyik nap meg mit olvasott?! Azt írták a kirakatba, hogy ma kétéves az áruház. Minden kétéves gyereket szeretettel várnak délután. Ünnepelje együtt a születésnapot minden kétéves, akár gyerek, akár áruház!

Dani nagyon megörült, mert Hugó mindjárt kétéves. Márti meg szomorkodott, mert a kis-Kakukk majdnem három. Dani biztatta, hogy azért csak hozza el! Majd ráfogják, hogy nagynövésű kisgyerek.

De hiába! Délután nem engedték be a kis-Kakukkot az áruházi ünnepségre. Dani nagyon megsajnálta Mártit, mert olyan szépen kiöltözött. És akkor eszébe jutott egy jó vicc, úgy is mondják, hogy megoldás. Elcserélték a két kistestvért. Márti boldogan ment Hugóval az ünneplő terembe. Dani meg kézenfogta a kis-Kakukkot. Majd ők addig nézelődnek az áruházban és a kapuban találkoznak, amikor véget ér az ünnepség.

Dani nagyon elégedett volt a megoldással. Borzasztóan szeretett az áruházban bámészkodni. Végignézett mindent, még a kalapokat is. Igaz, a kis-Kakukk nélkül azért sokkal jobb! Mert csak húzatja magát, nyűgösködik. Úgy látszik, ő nem örül a testvércserének. El is határozta, hogy vesz neki a büfében egy nápolyit. Nem ő tehet róla szegény, hogy már hároméves, az áruház meg csak kettő. Magának kólát vesz. De egy kortyot ad belőle neki is.

Csakhogy addigra már elveszett a kis-Kakukk. Dani nem is vette észre, hogy mikor. Arra emlékszik, hogy folyton kirántotta a kezét az övéből. Megfogta újra. Megint kirántotta... Lehet, hogy aztán egyszer csak úgy maradt.

Végigjárta az áruházat gyorsan. Megkérdezett egy-két embert, hogy nem láttak-e egy kisgyereket egyedül. Csak olyant láttak, akihez felnőtt is tartozott. Lifttel felment a harmadik emeletre. Lassan sétált az áruk között, nézegetett jobbra-balra. Őt is nézték az eladók nagyon. Talán azt hitték, lopni fog. Kakukk nélkül ért vissza a földszintre.

Újra beszállt a liftbe. Hátha oda bújt el a gyerek?! De a liftes asszony kidobta. Azt mondta, ez nem játék; nohiszen! Van is kedve játszani!

Lement az áruház kapujába. Négy óra. Mindjárt jönnek Mártiék. Most akkor mi legyen? Azt mégse mondhatja, hogy vigye haza Hugót addig is... Amikor a múltkor elvesztette Márti radírját, nekiadta helyette a magáét. Világos! Márti is azt mondta, rendben van. Másnap meglett Márti radírja, de akkor már nem cserélték vissza. Mert radírban az mindegy, hogy melyik kié... De kistestvérben?!! Nem is hasonlít egymásra Hugó és a kis-Kakukk. Észrevennék otthon rögtön.

Márti nagyon megörült, amikor meglátta Danit. Azt mondta, nem nagyon bírt Hugóval. Ha tudja, hogy ilyen harapós, nem biztos, hogy vállalja. Hol agyonszeretgette a mellette ülő kisgyereket, hol megharapta. Az anyja persze ővele veszekedett, hogy miért nem vigyáz jobban a kistestvérére...

— Erről jut eszembe — nyögte ki végre Dani.

— Mi jut eszedbe erről? — kérdezte Márti.

— Az, hogy én meg a te testvéredre vigyázhattam volna jobban.

— Neked is azt mondták?

— Én mondom. Magamnak.

— Dinnye vagy. Hol az öcsém?

— Elvesztettem.

— Hogy?

— Hát... csak úgy magától elveszett.

— Ezt jól megcsináltad! Engem otthon agyonvernek, ha az öcsém nélkül megyek haza.

— Az azért nem biztos. Mert akkor például nem maradna egy gyerekük se a szülőknek...

— Mindegy. Akkor is agyonvernek, ha hazamegyek.

— Gyere hozzánk lakni inkább...

— Nem megyek! És tessék megkeresni az öcsémet. Indulás!

— Megyek... És Hugóval mi legyen addig?

— Mit tudom én?! Mindenesetre visszaadom. Tessék! És a pepitafülű egér is hozzátartozik. Ezt kapták a születésnapra.

A játékegér füle tényleg pepita anyagból készült. Lehet, hogy ez nem tetszett Hugónak. Mert folyton ledobta a földre. Dani fölvette. Hugó ledobta. Márti fölvette.

— Nem hozzátok tartozik véletlenül az a másik kisgyerek is? — kérdezte egy asszony, egy idegen.

— Melyik? — kérdezték ők egyszerre.

— Hát az ott. A cipőkirakatban...

Az áruháznak négy kirakata volt. Olyan nagyok, mint a bejárati ajtó, talpig üveg mindegyik. Az egyik kirakatban bútor volt. A másikban háztartási gépek. A harmadikban ruha-féle. A negyedikben cipők, és ott volt még a kis-Kakukk.

Elmélyülten rakosgatta a cipőket. Csereberélte a párokat. Ide-oda hordozta az árcédulákat. Nagyon jót játszott, az biztos. Hátra se nézett, amikor kopogtattak neki a kirakatüvegen. Csak kotorászott egy csizmában, keresett benne valamit. Talán azt hitte, hogy megjött a Mikulás.

Rohantak vissza az áruházba.

— Néni kérem, egy kisgyerek van a kirakatban — szólította meg Dani az egyik eladót szelíden. Mégis barátságtalanul válaszolt az illető.

— Mi nem tartunk gyereket a kirakatban!

— Pedig ez ott van. A cipőkkel játszik — erősködött Dani.

— Ez a fiú nem normális — jelentette ki az eladó.

— Ez? Ezt ismerem! A lifttel is csak szórakozik — toldotta meg a liftesasszony, mert az is odajött a lármára.

Addigra már több járókelő állt odakinn a cipőkirakat előtt. Figyelték, hogy mit csinál ott az a kisgyerek. Azt hihették, valami új reklám. Ez az áruház mindig kitalál valamit.

— Ez az én kistestvérem — hirdette ki Márti. De már nem volt sírós a hangja, inkább dicsekvős.

Aztán mégiscsak kivonszolták valahogy a kirakatból a kis-Kakukkot. Nem akart kijönni. Ordított, hogy neki otthon sosincs ennyi játéka.

Dani nekiadta a pepitafülű egeret, csakhogy elhallgasson. De nem kellett neki. Ledobta a földre, akárcsak Hugó.

— Buta egér — mondta sírva. És rá is taposott.

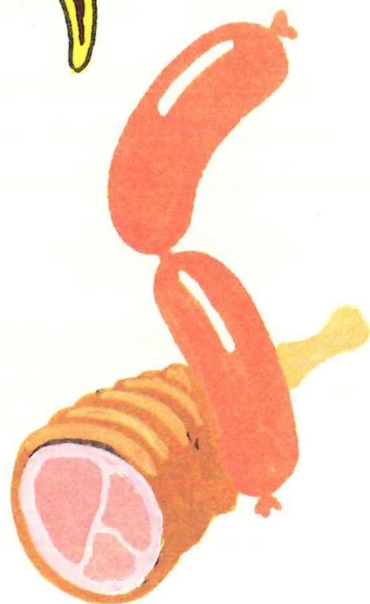
Pedig ő a buta. Meg még Hugó. Ők ketten a pepitafülű egerek.

Koltai Éva rajzai

Fecske Csaba

A nagy csata

Élt egyszer régecskén,
vagy nem, az is lehet,
egy nagyhasú király,
adjunk neki nevet:
legyen Kelekótya,
szólítsd így ha mered,
ki is kacaghatod
hogyha megismered

Őkelme naponta
tizenkétszer evett,
csoda-e, ha rajta
a nadrág elrepedt?!
A konyhában lebzselt,
falta a sülteket
a túróscsuszából
háromszor is szedett!

Hej, a májashurka,
az volt még csak remek!
Meglátja a király,
orrcimpája remeg
Összefut a nyála,
csámcsogva nyel egyet,
s fennen dicséri a
mennyei ízeket

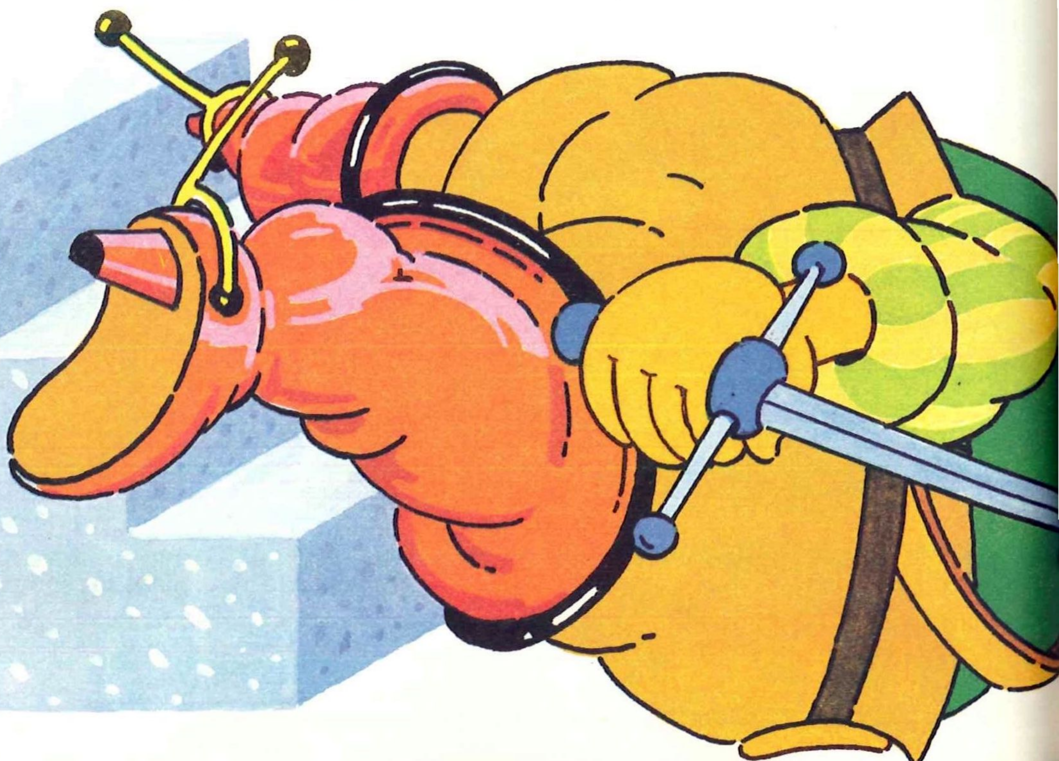
Egyszercsak kürt harsan:
az őr így ad jelet,
a királyi várba
idegen érkezett
Kelekótya ekkor
éppen fánkot evett,
a kürtrivalgásra
hej, ügyet sem vetett

Szalad a miniszter,
nyelvét nyelve siet:
— Jöjjön hamar felség,
bár nem tudom, minek!
Siessen szaporán,
ahogyan csak lehet:
Bergengóciából
érkeztek követek!

— Bolond vagy miniszter,
elment tán az eszed?
Nem hagyhatom abba,
finom ez a keszeg!
— Míg felséged eszik,
mindent elkövetek:
várjanak nyugodtan
azok a követek

Így szólt a miniszter,
aztán elsietett,
és minden követet
illőn megkövetett:
— Egy kis türelemre
kérem kigyelmetek,
királyom elfoglalt,
de jő, amint lehet

Három álló napig
vártak a követek —
Kelekótya üzent:
„Jaj, még nem mehetek!"
Még egy falat kolbász,
mustár, torma, retek —
„Uralkodni üres
hassal nem szeretek!"

„Velünk a bolondját
járatni nem lehet!" —
Fölszedelőzködtek
a nyájas követek
Szorosra húzták a
hasukon az övet,
mert igen éhes volt
már mindegyik követ

Bergengóc királynak
elmondják, mint esett
a példa nélküli
és arcátlan eset
Felbőszült a király,
s tátog: — No de ilyet!
Guta üti meg, ha
nem vágnak rajt' eret

Mikor magához tér,
ordít, hangja remeg:
— Kelekótya ellen
induljon a sereg!
Bosszút állni rajta
rest percig se leszek,
én, Bergengóc király
tréfát nem ismerek!

. . . Megy az ármádia,
vonul a nagy sereg:
sok százezer szurony
hegye égnek mered
Faltörőkos százhúsz,
ágyú is van, nem egy,
Kelekótya ellen
dübörög a sereg

Telhetetlen hasú
király, mi lesz veled?
Bergengóc erejét
te még nem ismered!
Bosszút áll terajtad,
biz' súlyos az eset,
nem írhatja meg toll,
nem pingálja ecset

Nem tudsz háborúzni,
csak a hurkát nyeled,
négyfelé vágnak míg
kardod fölemeled!
Íme, láthatod már,
ha nyitva a szemed,
hogy ablakod alatt
áll az a bősz sereg

Kelekótya rikkant:
— Hol a ló, hol a nyereg?!
Az árnyékomtól én
talán megijedek?!
— De hiszen királyom,
nincsen ló, nincs nyereg,
egyszál katonád van,
az is sánta, beteg!

Hümmög Kelekótya:
— Hej, bizony az lehet,
én magam nyisszantok
le hát minden fejet!
És mert minden szónál
szebben beszél a tett,
tüstént kardot rántott —
de jaj, hasraesett!

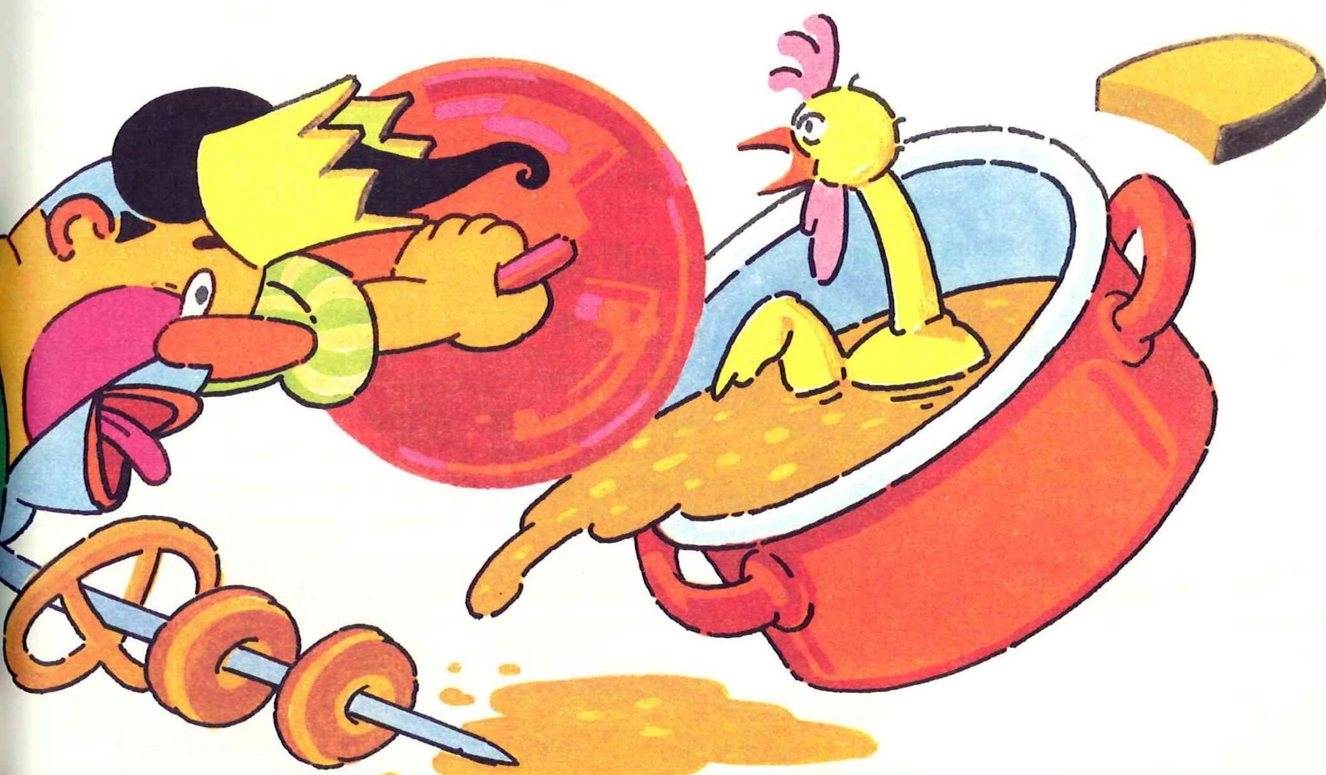
Aki csak látja őt,
hasát fogja, s nevet:
kacagja Bergengóc,
meg az egész sereg
Nem tudnak harcolni,
porban fetrengenek,
lovuk hátán csálén
áll a bársony nyereg

Feláll Kelekótya,
sűrű könnye pereg —
Azt látja, kacagják:
Bergengóc, s a sereg
Hazakotródik hát,
mit tenne egyebet:
ebéd ideje van,
kondítják a delet

Elvonult Bergengóc,
és véle a sereg,
s bár az ülepüket
feltörte a nyereg,
vidámabb háborút
képzelni se lehet —
A végén nevetni
most már én is merek . . .

Volt egyszer, régecskén,
vagy nem, az is lehet . . .
De ahogy elmondtam,
pontosan úgy esett.

Felvidéki András rajza

Kicsinek nagy, nagynak kicsi

Kísérletezzünk tükörrel, nyakkendővel, papírral?

— Szörnyű dolgokat hallok mostanában és a legszörnyűbb, hogy már nekem is eszembe jutott... — kezdte Magyar Gyuri a köré gyűlt fiúknak.

— Az lehetetlen! — vágott közbe mindjárt magabiztosan Asztalos Tomi. Az utóbbi időben úgy tesz, mint aki mindent jobban tud. Alig várjuk, mármint az őrs, hogy kinője ezt a vadonatúj szokását.

— Hagyd már, hadd mondja! — bökte meg Bali Csabi. Tomi a fülébe súgott valamit, s attól kezdve hangosan nevetett mindenki, akár hallotta Tomit, akár nem. Hiába, a nevetés olyan, mint a nátha. El lehet kapni. Addigra, persze, már a lányok is oda kíváncsiskodtak, ki ne maradjanak valamiből. Nevetett Gyuri is, de aztán nem hagyta magát. Újra kezdte:

— Nem szörnyű, hogy már nagyok vagyunk? Mást se hallok, mint: „Ekkora fiúnak már igazán illenék..." — sipítóra vette a hangját. A teljesítményt ismét nevetéssel díjaztuk.

— Nagyok? Szerintem inkább kicsik. Én például két hónapja nem nőttem semmit — vélekedett Csabi, aki kerek gyereknek indult, s ettől úgy megijedt, hogy folyton méregeti, hosszúkásabb-e már valamennyire.

— Az nem számít. Felavattak, úttörő vagy, nagy vagy. Vége a boldog kisdobos kornak, amikor nyugodtan botladozhattál az iskolában, mint totyogós korodban az asztal körül. Magadra rántottad az abroszt? Butaságokat beszéltél? Semmi baj. Még mosolyogtak is rád, milyen helyes, élénk kis kölyök. Most meg...

— Tudjuk! Ekkora fiúnak már igazán illenék tudni, hogy egyszer már mondta, mi van most — szólt megint Tomi.

— Egy kicsit tényleg furcsa. De nekem éppen az a különös, hogy nem látok magamon semmi, de semmi változást.

— No nézzük csak! — vette szemügyre összehúzott szemöldöke alól Kis Szilvit Csabi.

— Hát a nyakkendő, meg a sípzsinór? Ha díszbe öltözünk, látszik is: megpirosodott, mint a lakmuszpapír.

Á, végre Terka húgom is megszólalt. Már éppen csodálkoztam, mi történt vele, hogy még szünetben is hallgat, amikor pedig órák alatt nehezen bírja a némaságot.

— Az meg mi? — kérdezték többen is.

— A nyakkendő vagy a lakmuszpapír? Mert a lakmusz, az egy szép nevű papír, ami először kék aztán meg piros.

— Mint a nyakkendő.

— Feltéve, ha felavatják.

— Megmondjam? — kérdeztem. — A lakmuszpapírt kémiai kísérletekben használják, mivel tényleg változtatja a színét, ha belemártják bizonyos folyadékokba. (És ha a kísérlet sikerült.)

— Akkor most figyeljetek, összefoglalom: ha a kísérlet sikerült, a papír piros lesz, ha nem, marad kisdobos.

Ezt Nyári Mónika toldotta a hallottakhoz. No lám, nemcsak a nevetés ragályos...

— Mi lenne, ha tíz másodperc mosolyszünetet tartanánk?

— Miért? Nem jó így nekünk?

— Nem rossz, de gyakorolni kell, hogy komolyan tudjatok majd például... új őrsvezetőt választani.

— Akkor nem gyakorolunk, mert nekünk te megfelelsz — vetették el a javaslatomat.

— Kösz, de az úttörők között az a szokás, hogy egészen önállóan szervezik meg az életüket. Őrsvezetőt is maguk közül választanak.

— És akkor te? — állt be a mosolyszünet.

— Én maradok. Mert az úttörők között az is szokás, hogy nem hagyják el a barátaikat. Szóval maradok, csak nem leszek őrsvezető. Egy tagja leszek a társulatnak, ha meg nem unják a dolgot. Vagy póttag, mint Józsi bácsi meg az a néhány tanár... Nem az elnevezés számít. Aztán hamarosan

lesz sok új barátotok is... ahogy én ismerlek benneteket. Mert ti aztán értitek a módját.

— Igazán mondod?

— Igazán. Hamar észreveszitek ti is. Nem kell ahhoz sem a tükörbe állni, se magasságot méricskélni, hogy valakit szeressenek és megbízzanak benne. Nem kell úgy járkálni, mint aki karót nyelt, sőt, hangosan nevetni is szabad. Mert, ugye, mindig akad valami, amin derülni lehet? Még egészen ínséges időkben is... Jaj, nem meséltem? Egyszer, a kilencszázas évek legelején, amikor a nagyapám volt tízesztendős, őt, meg a kedves komáját (így emlegette mindig a barátját) be akarta csapni egy kereskedő. A gyerekek hajnalban kifuvarozták az áruját a piacra, az meg nem akart fizetni nekik. Erre ők se szó, se beszéd, indultak vissza a teli talicskával, de olyan fürgén, mintha kergetnék őket. A kereskedő úgy megijedt, hogy ráígért az először kialkudott fuvardíjra, majd könyörgőre fogta, csak álljanak már meg az ördögfattyai. És másodszorra szavának állt. Megadta a felemelt járandóságot. S attól kezdve...

Becsöngettek. Kár, mert még sok mókás történetet mesélt a nagyapám. Meg aztán Gyurinak is akartam mondani valamit... Ja, igen, az avatásról.

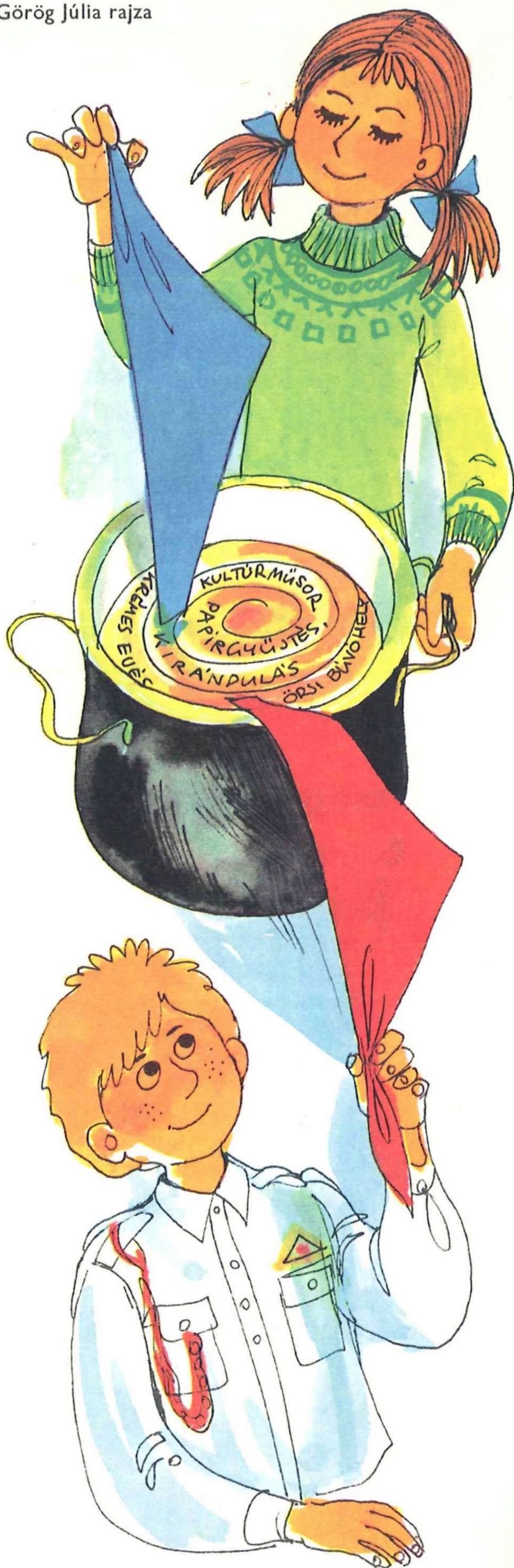
Tényleg nem lettünk nagyobbak azon a napon, amikor úttörővé avattak bennünket. Gyuri és a többiek sem, ha az őket korholó nagyobbak azt mondják is.

Nem titok, hogy az úttörőévek alatt az igazán emlékezetes, szép napokat, az ünnepi pillanatokat, az örömöt egyre inkább önmagunk leleményessége, szorgalma, esze, ügyessége révén szerezhetjük meg. Társainknak, önmagunknak, együtt. De hogyan? Hány igazán szép napot, milyeneket sikerül majd teremtenünk? Találunk-e közben olyan barátot, akinek a kedvéért az igazságtalanokat, a gyengéket, az „undokokat" is képesek vagyunk megérteni egy kicsit? És milyenné formálódunk mi magunk?

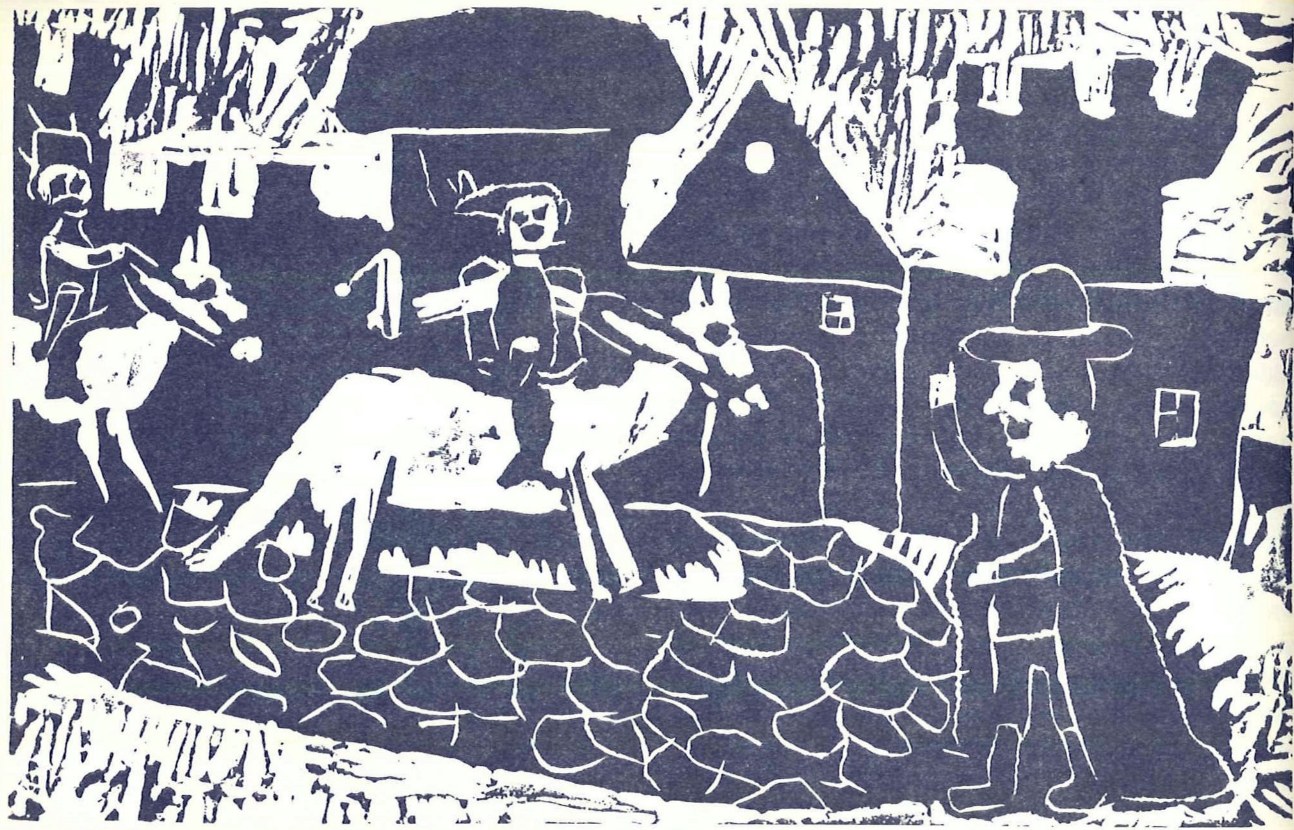
Majd meglátjuk, hány zsákkal telik! — idézgetjük a szólást. Tényleg! Hány zsákkal telik majd emberségünkből? Ez a legizgalmasabb kérdés, akár viseljük közben a vörös nyakkendőt, ünnepi egyenruhánkat, akár csak az a másik, a munka-farmer kopik rajtunk.

Józsa Teréz

Görög Júlia rajza

Nekem mesélnek a legszebben

Nudli meg Gombócka kincskeresőben

A Gazdasszony krumplistésztát csinált ebédre, amikor a kis Nudli meg Gombócka valahogy legurult az asztal alá. Kábultan ültek a földön, amikor az arra settenkedő Egérke a nyitott ajtón át megszólította őket:

— Mit csináltok az asztal alatt?

Elmondták, hogy ők bizony leugrottak a gyúródeszkáról és most világgá szándékoznak menni, amint az a mesében szokás. De hogy merre indulnak, azt bizony nem tudják. Egérke azt tanácsolta, ha már elindulnak valamerre, keressenek közben kincseket. Hogy mi az a kincs? Egérke szerint a sajt héja, s ő azt gyűjti. No, Nudli meg Gombócka elindult hát kincskeresőbe. Elöl araszolt Nudli, mögötte gurult Gombócka. Mennek, mendegélnek, hát összetalálkoznak a Macskával. Megkérdik tőle, mi neki a legnagyobb kincs?

— Nekem bizony az egérpecsenye! — válaszolta a Macska.

Nem értette a két vándor, hogyan lehet a Macskának ez a legdrágább — ballagtak hát tovább. Összetalálkoztak a Kutyával. Ő meg azt tartotta, hogy a legnagyobb kincs egy nagy darab, cubákos csont. Ment, mendegélt meg gurult a két vándor. Szembejött vélük Tyúkanyó. Megkérdezték őt is, mit tart a legnagyobb kincsnek?

— A tiszta búzát! Nagy kincs az ám, meglátjátok!

A két vándornak ez sem tetszett, hát tovább ballagtak. A kert végében, egy földhányás tövében Vakond Úr sütkérezett a napon. Megkérdezte a szokatlan látogatókat, mi jóban járnak, s hogy elmondották, hát nagyot nevetett.

— Még hogy mindenki mást mond! Érthető, mindenkinek más a kincse! Ennyit már megtanultatok, ezt már tudjátok. Ha kicsit még körülnéztek a világban mást is tanulhattok — és akkor ez, amit t u d t o k lesz az igazi kincsetek! Ezt aztán nem rágja meg a Kutya, nem eszi meg Tyúkanyó, de még Egérke sem!

No, Nudli meg Gombócka nem is gurult tovább. Ottmaradtak Vakond Úrnál és sok mindent megtanultak tőle.

De ez már egy másik mese lenne!

Írta és kishúgának elmondta:
Makai Boglárka *másodikos kisdobos*
Pécs, Nyíl u. 31. 7625

Olvasóink írták

A pék

Volt egyszer egy pék,
kicsi volt és szép,
arca piros, szeme kék,
olyan, mint egy festett kép.
Kiflit sütött ropogósat,
kenyeret is, zamatosat,
Meg is eszik egy-kettőre;
Kati, Ernő és Emőke!

Molnár Kati
Várpalota, 7. sz. ált. iskola 8100

Béka sirató

Fúj a szél fergeteg
Békavár is megremeg.
Nádról béka nóta szól
Tűz alól, és víz alól.
Gólya lép, nagy kelep
„Resszkessetek brekekek!
Kelep-kelep gólya nép!
Finom béka lesz ebéd.
Béka combja kirántva,
Finom mustár hozzája.
Csülköt főznek, édeset.
Resszkessetek brekekek!"
Fúj a szél fergeteg
Nádról békakönny pereg.
Hallja ezt a nagy világ,
Nem láttak még íly csodát.

Hegyi Mariann
Bp., Latinka S. u. 22. 1116

A Balatonon

ragyog a nap a kerek égen,
Nézegeti magát a Balaton
vizében.
Nézegeti magát: de szép vagyok!
— mondja,
S szikrázó fényét a Balatonra
szórja.
Gyöngyözik a Balaton,
hullám csap a partra.
Nagyot kiált egy kisfiú;
— Gyerünk a vízbe! Rajta!

Kiss Erika
Halimba, Akácfa u. 4. 8452

A linóleummetszeteket **Babócsi Péter** *és* **Balaton Károly** *készítették, Gencsapáti, Általános iskola 9721*

ombita harsog dob pereg

ÍTA: PAPP LÁSZLÓ
RAJZOLTA: HERPAI ZOLTÁN ÉS KISS-ILLÉS RÓBERT

SASZEGI PERGŐTŰZBEN

Ez így nem mehet tovább!

lagabiztosan haladtak
Kossuth katonái.
Két nappal a tápióbicskei csata
után már új ütközetre készülődtek.
Az osztrákok egyesítették
Windischgrätz, Slick és Jellasics
seregét.

Már Pest alatt vannak!

Nyugalom uraim.
Most leckét kapnak.
Megemlegetik örökre!
Csak jöjjenek!

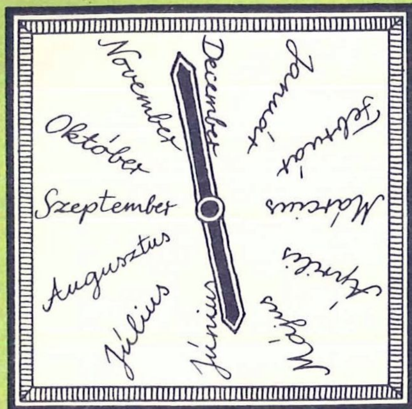

Görgey jól látta, hogy mi forog kockán.
Csak Damjanich kitartson, míg Aulich és Klapka ellentámadásba viszi katonáit. Azután indulhat előre ő is.

A heves csatában egy puskagolyó Ferkót bal válla alatt, a szíve fölött eltalálta.

Damjanich kitartott a nehéz helyzetben hős katonáival. Jöhetett a mindent elsöprő ellentámadás.

Ferkót az ütközet után eszméletlenül találták meg a csatamezőn. A tábori orvos bekötözte, de sokáig nem tért magához.
Hol vagyok??? Győztünk?
Győztünk, drága kisfiam! Fölterjesztelek kitüntetésre. Magam tűzöm a melledre a hősöknek járó érmet bátorságodért.
VÉGE

Dobra verjük

Csorba Piroska

Szinek

*Zöld volt
legelébb,
szinét hordták
jegenyék.*

*Azután
a sárga,
Nap aranyos
ruhája.*

*S a kettő
összeért:
ezért lett
kék az ég.*

Nyakukban óriáskígyó. Csak semmi ijedelem! Nem ez lesz az idei divat, csupán a várpalotai úttörőházban néhány bátor gyerek próbálta fel a csinos mintázatú hüllőt merő kíváncsiságból: hogyan illenék neki? Hogy került az óriáskígyó az úttörőházba? Úgy, ahogy a törpedingó. Meghívták. Pontosabban a veszprémi állatkert igazgatóját, Kasza Lászlót és munkatársait, Simon Ildikót és Somogyi Róbertet kérték meg a ház munkatársai egy kis élménybeszámolóra. A meghívottak alaposan kitettek magukért. Mondhatnánk „kígyót, békát összehordtak". Volt ott előadás hüllőkről, afrikai kígyó-kalandokról, kígyómarásról és a kígyóméreg ellenszereiről. Ezután jött maga az óriáskígyó és a dingó (amelyről jó tudni, hogy nem hüllő, hanem kutya Ausztráliában). Végezetül a gyerekek egy filmet is megnézhettek, persze, kizárólag a biztonság kedvéért: ha netán akadt volna köztük valaki, aki még nem volt Afrikában kígyóvadászaton.

Mesterek a játékban. Ezt többé-kevésbé minden kisdobos elmondhatja magáról, hiszen, szerencsére, 7—10 éves korban az ember főfoglalkozása a játék, s a főfoglalkozásban mindenki előbb-utóbb gyakorlatra tesz szert, mesterré válik. Hogy tanulni is kell? Természetesen. Azt is jobb könnyedén, játékosan végbe vinni, mint unott ábrázattal, fáradt sóhajokkal. Az elismert játékmesterek (azok, akik az őrsök tagjai szerint is leginkább értenek a mókához, játékhoz) nemrég Törökszentmiklóson, az úttörőházban találkoztak egy kis ötletcsere kedvéért; hogy ezután is tudjanak újat, izgalmasat, mulatságosat javasolni, ha az őrsben megkérdezik őket, „mit játsszunk?"

„Háromszor-három" — kártyajáték. Vágjátok ki a kártyalapokat pontosan a vastag fekete vonal mentén. Ha jól megfigyelitek, csak egy kártya piros-kék színű, a többin egy kép — egy szín található. A rajzos oldalon különböző témából 3-3 rajzot fedezhettek fel, pl. három szerszámot, három virágot, három játékot, stb. A kártyák másik fele piros, kék, sárga színű.
A kártyákat osszátok szét három játékosnak. Az kezd, akinél a piros-kék kártya van. A következő játékos pl. a „bútor" sorozat olyan darabját rakja rá, amelyiknek vagy kék vagy piros a másik fele. (Természetesen más mintájú lapot is választhat.) A következő játékosnak is bútorlapot kell leraknia, a harmadiknak is. Akinek nincs, egyszer kimarad. Ha a három „bútor"-lap elfogyott, a következő játékos olyan lapot rak le, amelyiknek a színes négyzete azonos az utolsóként lerakott kártya színével. Így egy újabb téma kezdődik, de most is pl. a három virág követheti csak egymást. A játék addig folytatódik, míg a lapok el nem fogynak és az győz, aki elsőként rakja le kártyáit.
Reméljük a társasjátékot sokszor használjátok. Javasoljuk, ragasszatok a lapok alá keményebb rajzlapot, hogy a kártyák ne szakadjanak el idő előtt a sok kártyapartitól.

Örömmel jelentjük, hogy lapunk művészeti szerkesztőjét és grafikusát, Vida Győzőt Tótfalusi Kis Miklós díjjal tüntették ki. Gratulálunk neki és további sikereket kívánunk a munkájához.

titko

Elhatároztuk, hogy a kirándulásra nem viszünk -et, inkább főzünk. Vittünk -t -t -t -t, -t, -t, -t, -t és persze -t, mert -s -t akartunk főzni.

Megtaláltuk a kijelölt → -rakó helyet a mellett. Nekiláttunk a hámozásnak. Jól ment, csak...

...Lali megvágta a -val az -t.

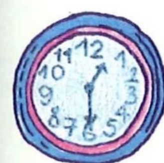
Őrsünk egészségfelelőse Kati kivette a jódot, megtisztította a seb környékét, mivel a piszkos; beszórta a sebet hintőporral. Kis gézt tett rá és leragasztotta.

← azt mondta -baja

-re elkészült az ebéd. Egy kicsit

-s lett. Ezen bizony nem segített a , csak .... a

vize

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Cicám
Institóris Katalin munkája,
Kazincbarcika,
Május 1. úti Általános Iskola

Postafiók 100

Hát ennek az iskolai évnek is vége van! Most aztán, hogy jön a nyár és a nagy vakáció, remélem a pihenésen kívül gondoltok szerkesztőségünkre is és tollat ragadva sürgősen megírjátok, hol és hogyan töltitek az időt. Mi mindenesetre szeretettel várjuk jelentkezéseteket továbbra is, hiszen barátunk, barátotok a sajtó — a KISDOBOS újság!

Június első vasárnapja pedagógusnap. Virággal, magatok készítette apróságokkal kedveskedtek tanítóitoknak. Ide, pedagógusnapi levélnek illik **Mike Gabriella** (Budapest, Kárpát u. 48. 1133) írása:

„Kerületünk úttörőházába járok, riporter szakkörre. Azt a feladatot kaptuk, hogy készítsünk interjút — vagyis beszélgetést, valakivel, akit jól ismerünk. Kit ismerhet jobban az ember, mint a saját szüleit? Úgy döntöttem tehát, hogy kikérdezgetem Aput. Mivel helyszínrajz is kell szóban, hát így kezdem írásom: — A nagyszoba ajtaján belépve balra szekrénysor, jobbra fotelok és asztal. Az ablak nyitva. Valóságos eleven poszter: a Duna látszik. Épp most úszik el arra egy hajó. Mélyet szippantok a víz illatából, aztán odalépek Apuhoz. Valamit ír. — Apu, szeretném, ha válaszolnál néhány kérdésemre, úgy, mint a tévében a riportereknek szokás. Tehát mutatkozz be, hol dolgozol és mivel foglalkozol.

— A Bólyai János Híradástechnikai szakközépiskolában tanítok, amint azt tudja kedves riporternő — tréfálkozik. — Mérést és elektrotechnikát tanítok, két eléggé nehéz tantárgyat. Idén nincs osztályom, majd őszre. Kicsit pihentem, mert ti gyerekek és tanulók el sem tudjátok gondolni, mennyi gond van veletek nemcsak otthon, szülőként, hanem az iskolában tanárként is. Sok örömöt szereztek, de ugyanakkor állandóan törődni kell veletek. Tudod, nemcsak abból áll a szülőség, hogy megkeresem az ételre, ruhára, lakásra valót. És nemcsak abból áll a tanárság, hogy „leadom" az óra szakanyagát. Minden tanítványommal külön is kell törődnöm, ha osztályfőnök vagyok, a családot látogatnom, kis örömében-bajában osztoznom, néha vitázom miatta nemcsak Anyuval, hanem tanár kollégáimmal is egy-egy osztályzaton, vagy ne adj isten intőnél. Aztán sok az adminisztráció, tudod, mindenféle írásos jelentés, miegyéb. Hát majd ősszel megint lesz egy osztályom, nyilván elsősök, s viszem őket érettségiig. Ősztől kevesebbet leszek veletek, hiszen tudod, mostanában legkésőbb fél háromra itthon vagyok, igaz tanítok estin is, és az bizony nyolcig is eltart.

Hallgatom Aput és az jár az eszemben, hogy nem könnyű szülőnek és dolgozónak lenni egyszemélyben. Különösen akkor, ha pedagógus az illető. És ha nem munkának, hanem h i v a t á s n a k tekinti az elfoglaltságát!"

Módos Richárd negyedikes kisdobos (Gyöngyösoroszi, Károlytáró 21/a 2/3 3211) levele következik:

„Én a szabad szombatokat legszívesebben az erdőben tölteném mindig. Mi itt Károlytárón bányásztelepen élünk, az erdő közepén — hát ezt könnyen megtehetem. Tavaly is sokat jártunk szüleimmel és testvéremmel gombászni és virágot szedni. De járok a pajtásaimmal, barátaimmal, mert sokan vannak. Nagyon messze azért nem megyünk soha, mert el is tévedhetünk. Sokat mászunk fára, bújócskázunk és meglessük az erdei állatokat. Nálunk nagyon sok őzike van és nagyon aranyosak. Azt hiszem minden gyereknek az a legszebb szabad szombat, ha szüleivel, barátaival együtt jó friss levegőt szív kint, a szabadban. Ez egészséges és sok élményt is ad."

Pünkösti Szilvia harmadikos (Szigetszentmiklós, általános iskola 2310)

„Olyan eseményről szeretnék beszámolni, amit biztosan szívesen olvasnak a szerkesztőségben. Nálunk, Szigetszentmiklóson több lakóház épült. Így aztán egyszerre nagyon sok gyerek lett az iskolában. Mi például a fizikaterembe jártunk, mert másutt nem volt hely. Igaz, sok érdekes szemléltető eszköz volt ott, de hát mégsem volt igazi tanterem. A községvezető és a szülők elhatározták, hogy társadalmi munkával három tantermet építenek az iskolához. Tavaly nyáron elkezdték, félévre kész is lett. Január 15-én átadták a tantermeket. Mindenki oda akart kerülni, olyan gyönyörűek lettek. Aztán beláttuk, hogy a k i c s i k n e k, az elsősöknek lesz ott a legjobb. Ha erre jár a szerkesztőség szívesen megmutatjuk és büszkélkedünk azzal, amit a szüleink nekünk összefogva építettek!"

A postafiók kiszabott terjedelme végére ért.
Leveleiteket nyáron is várjuk, szép bizonyítványt, jó időt, kellemes nyarat kívánunk!

Ferkai Loránt: Nyári akvárium

Bárhová is mész a nyáron, bizonyos, hogy a közelben lesz valami víz, patak, folyó, tó, mocsár, ezekben pedig okvetlenül vannak élőlények: halak, vízicsigák, vízibogarak, tarajos gőték vagy apró rákocskák a növények, moszatok között. Hogy a természetet jobban megismerhesd, legjobban úgy figyelheted meg az élővilágot, ha néhány tagját ideiglenesen fogságba ejted, s pár napig eltartod őket.

Ahol horgászok vannak, tehát horgászvizeken, csak engedéllyel szabad halat fogni, de a szögletes csalihalfogó hálóval kishalakat kereső horgászoktól biztosan elkunyerálhatsz egy-két halacskát. Ahol nem horgásznak, számodra még mindig lehet valami aprócska halféle, amit magad foghatsz meg pecázgatással, kishálóval. Egy dologra ügyelj, jó ujjnyinál hosszabb halakat ne fogj ki, mert ezeket nem bírod még néhány óráig sem életben tartani. A kisebbeket azonban jókora üvegben, árnyékos helyen néhány vízben élő hínárfélével együtt eltarthatod addig, amíg jól meg nem nézted őket. Egy-két nap múlva már talán enni is fognak, apróra vágott gilisztát vagy húsvakarékot, kenyérmorzsát.

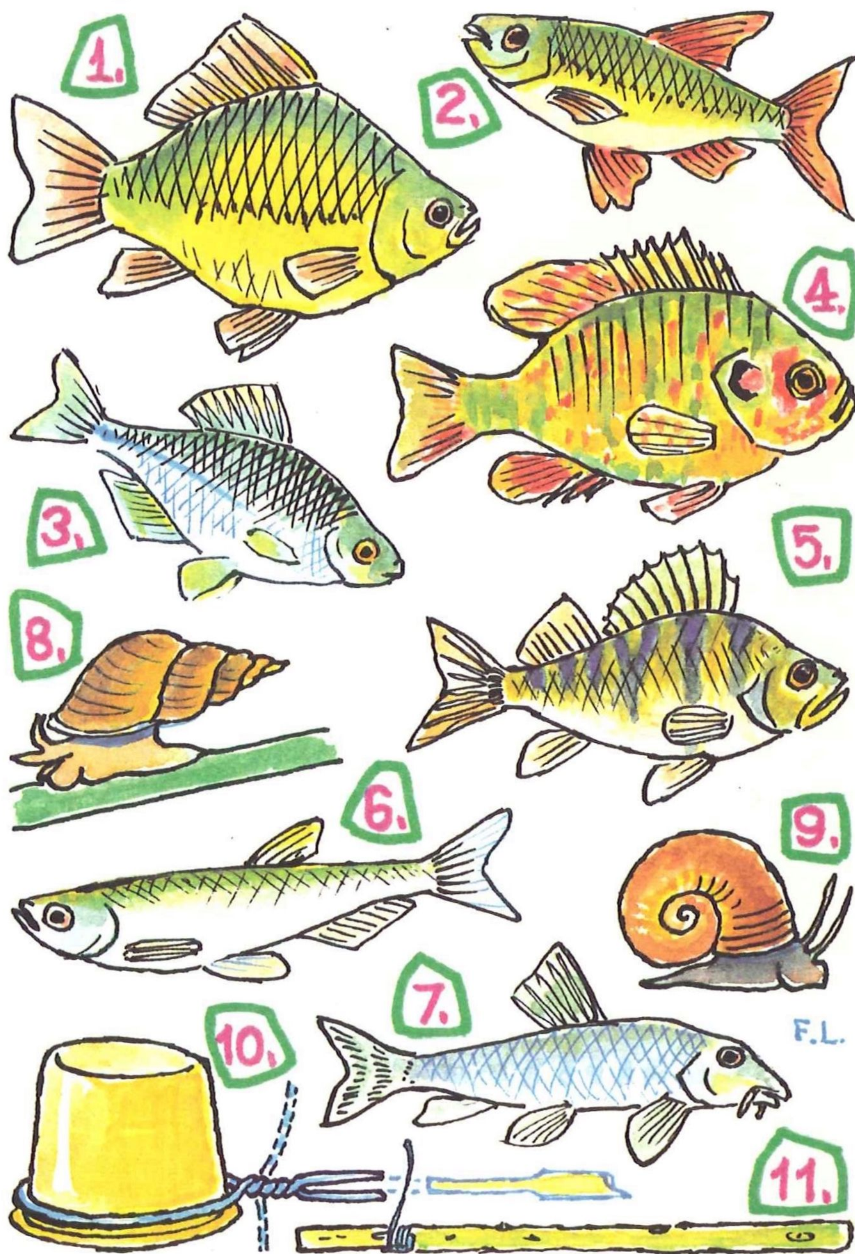
Hogyha van valamilyen halad, tudnod kell, miféle az? Mocsaras állóvízben fogott lapos, kerek formájú, rézszínű hal (1.) bizonyára **kárász.** Vízinövények, hínár, nád, sulyom között apró horogra tűzött kenyérgalacsinnal vagy gilisztadarabbal többnyire **vörösszárnyú koncért** (2.) fogsz. Hálódba kerülhet az apró, ezüstös **szivárványos ökle** (3.), tiszta patakban, tavacskában a **fürge cselle,** mocsaras helyen valamilyen **csíkhal** is.

Ha gilisztával horgászol, előfordulhat, hogy a színpompás, még tenyérnyire is megnövő **naphal** (4.), vagy az ugyancsak erőszakos rablóhal, a **sügér** (5.) lesz a zsákmányod. Mindkettőt könnyen eltarthatod pár napig, de etesd is őket. A Balaton kövezései mellett nagy számban fordul elő a **szélhajtó küsz** (6.), ezt horgászoktól kaphatsz, vagy parányi horogra tett léggyel foghatod meg, mégpedig a víz színén, mert ott úszkál vízbe pottyanó zsákmányra leselkedve.

A vízfenéken találod meg a **fenékjáró küllőt** (7.), de foghatsz ott törpeharcsát, vagy egyebet is. Minden halról itt nincs helyünk szólni, de ha nem ismered fel ezekről a képekről őket, úgy kérdezd meg a horgászokat, vagy a helybelieket, milyen hal az, vagy arrafelé hogyan hívják? Bármilyen halad van, ha azt veszed észre, hogy a felszínen kapkod a levegő után, vagy cseréld ki frissre a vizét, mert már nincs benne elég oxigén, vagy engedd szabadon a halacskát.

Ha hal nincs a vízben, van ott vízicsiga, méghozzá igen sokféle. Legnagyobbak a kúpos házú **mocsári csiga** (8.) és a lapos **tányércsiga** (9.). Vizükbe tégy hínárt, moszatot, mert azt eszik.

Kishalfogó hálót vödörre görbített (10.) drótvázra tüllből, vagy nagymami által készített necc-ből szabhatsz zsákalakúra. Jó hosszú nyélre (11.) kötözd fel, s óvatosan járj a vízparton, mert a halak ugyancsak éberek!

Rejtvényfejtők, figyelem!

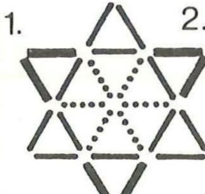
Ez évi rejtvénypályázatunk május 31-ével befejeződött. Akik szeptembertől részt vettek benne, tudják, hogy háromszor kellett három-három havi megfejtést beküldeniök, vagyis szeptember-október-novemberi megfejtésüket a rejtvényoldal bal felső sarkában lévő 1, 2, 3 számmal együtt; a december-január-februárit a 4, 5, 6 számmal; a március-április-májusi feladatokat pedig a 7, 8, 9-es számokkal. Akiknek a megfejtése jól sikerült, Kodály, Bartók és Liszt portréját (arcképét) ábrázoló képeslapon kaptak választ. A május 31-ig beérkezett levelek értékelése még tart, a Liszt arcképeket ezután adjuk postára. Felhívjuk figyelmeteket arra, akinek megvan a három fent jelzett képeslapja, a rajtuk lévő szövegből kiderül, melyik hónap megfejtése volt hibátlan. Akinek kilenc vagy nyolc hónapi munkája volt sikeres, könyvjutalomban részesül. Tehát, amint a harmadik képeslapot megkapjátok, akkor küldjétek el a lapokat címünkre (Kisdobos szerkesztősége, Budapest 1502, Pf. 100), ugyanis e lapok a bizonyítékai egész évi munkátoknak, ezeken szerepel nevetek, címetek és hogy hányadikosok vagytok. Ez utóbbi azért fontos, mert a könyvjutalmat igyekszünk korotoknak megfelelően kiválasztani. A három képeslapot természetesen a könyvvel együtt visszaküldjük. Gratulálunk a nyerteseknek. Továbbra is biztatjuk azokat a játékosainkat, akiknek most nem sikerült egyik-másik megfejtésük és nem kerültek a jutalmazottak közé. A kezdőknek, segítségül alant közöljük a helyes megfejtéseket. Ezek alapján kíséreljétek újra megoldani a fejtörőket. Az új tanév újabb rejtvénysorozatának megfejtését így biztosan több siker koronázza majd.

Szeptember: Keresztrejtvény: házi feladat, előhívás, jelentés, karaván.
Betűrejtvény: történelem, szeptember. **Melyik kettő egyforma?** Balról a második és a jobb szélső, utolsó. **Keresgélj!** bú-bánatos, agya-fúrt, ha-zug, hat-alom, jó-kor, Juli-anna, ó-divatú, szava-tartó, szarka-láb stb. **Vágd szét:** öt négyzetet lehet összerakni.
Október: Keresztrejtvény: szüreti mulatság, Zolikám, furfang, szőlő. **Betűrejtvények az állatkertből:** elefánt, orángután. **Lóugrás:** 15 számot lehet elhelyezni. Lásd az 1. sz. rajzot. **Gyufarejtvény:** 2. sz. rajz. **Töltögető:** Minden übvegben 7 deciliter folyadék lesz.
November: Keresztrejtvény: fűtőtest, farakás, tüzelés. **Összeolvasó:** zongora, cukorka, eszelős, számtan, csapata, zongora, marcona: átlósan, zúzmara. **Betűrejtvény:** meleg szoba, kemence. **Parkolóhely:** négy autó és hét motorkerékpár parkol. **Gyufarejtvény:** 3. sz. rajz.
December: Keresztrejtvény: Kodály Zoltán, népdal, koppan. **Hogy hívnak?** Zsuzsanna, Boldizsár, Orsolya. **Cserép-malac:** két darab ötforintos és négy darab kétforintos. **Képrejtvények:** fenyőfa, csillagszóró, angyalhaj. **Gyufarejtvény:** 4. sz. rajz.
Január: Keresztrejtvény: Hol a boldogság mostanában — Barátságos meleg szobában. **Szólánc:** jég-vég-vág-vár-sár. **Székek:** három háromlábú, kettő négylábú, egy kétlábú. **Nehéz számtan:** 5. sz. rajz.
Február: Keresztrejtvény: Farsangi mulatság. **Rossz órák:** hat nap múlva, vasárnap, hat órát mutat mindkettő, déli tizenkét óra lesz, **Betűrejtvények az állatkertből:** marabu, fóka, teknősbéka. **Hatalmasok:** Hatalma sok. Hat alma sok. Hatalmas ok. Hat, al, ma, sok, ok, alma.
Március: Keresztrejtvény: Illatos ibolyák. **Ige-főnév:** lép, szűr, sír, fej, vár, tűz, fűz, tár, sejt, ír, él, áll, fog, szám, kel, szeg, öl stb. **Dobókocka:** Három pont. **Anagramma:** Jókai Mór. **Gyufarejtvény:** 6. sz. rajz.
Április: Keresztrejtvény: Április elseje. **Áprilisi virág:** Bolondos idő. **Egy vonallal:** 7. sz. rajz. **Lóugrás:** 8. sz. rajz. **Gyufarejtvény:** 9. sz. rajz.
Május: Keresztrejtvény: Kinyílik az orgona. **Törd el a fűrészt:** fű, űr, űz, és, ész, rész, rés, réz, fűz. **Anagramma:** Gárdonyi Géza. **Betűrejtvény:** Nemsokára itt a nyár. **Gyufarejtvény:** 10. sz. rajz.

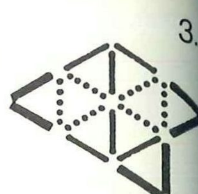
1.

1	12	5	■
6	9	2	15
13	4	11	8
10	7	14	3

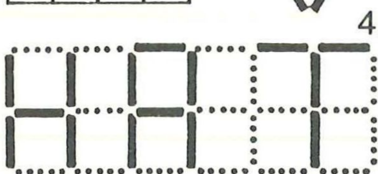
2.

3.

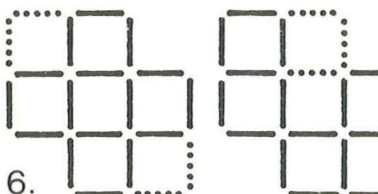
4.

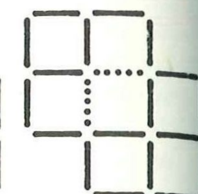

5.

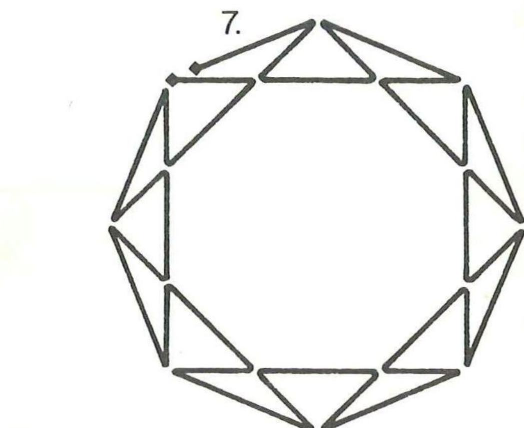
$$\begin{array}{r} 1089 \\ -\ 437 \\ \hline 652 \end{array}$$

6.

7.

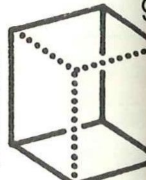

8.

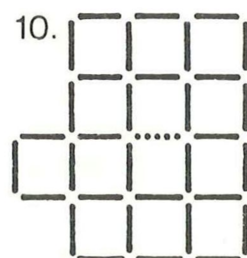
1	6	3	12	9
■	11	8	■	4
7	2	5	10	13

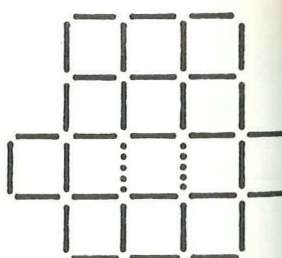
9.

10.

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXII. évf. 6. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 83.0372. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Az első és hátsó címoldal **Heinzelmann Emma** munkája

